

τὴν ὑγείαν τῆς καὶ ἀναχωρεῖ παρευθὺς διὰ τὴν νῆσον ταύτην. Ἐν τούτοις ὁ Αὐγερινόπουλος μαθὼν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἑξόριστος ὄργιζεται φοβερῶς, ἀπελπίζεται, ἀποφασίζει νὰ δηλητηριάσῃ τὴν Ἀσπασίαν καὶ τὴν δηλητηριάζει διὰ τρόπου κοινοτάτου καὶ ὅλως τετριμένου, ἀκολούθως δὲ γίνεται ἀφαντος. Ὅταν φθάνῃ τέλος ὁ Ἑξόριστος εἰς Κύθνον εὑρίσκει τὴν Ἀσπασίαν ἐκπένεουσαν ἡδην συνοδεύει, περίλυπος καὶ ἀπηλπισμένος, τὴν χθείαν τῆς καὶ μετ' ὄλιγας ἡμέρας γίνεται καὶ αὐτὸς ἀφαντος. ίδον ὡς ἔγγιστα ἡ περίληψις τῶν δύο ἑσχάτων κεφαλαίων. Τάπαρχουσιν ἐν τούτοις εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Ἑξόριστον ἐν τῷ Θ' βιβλίῳ σελίδες τινὲς θαυμασίαι, ἐπιτυχής μίμησις τῶν ἐφεξῆς τεμαχίων τῆς Lélia τῆς Κυρίας Sand.

Le sommeil est une douce et belle chose pour les petits enfants qui ne rêvent que de fées ou de paradis . . . . .

Je ne sais comment appeler cet engourdissement lourd et douloureux qui pèse sur mon cerveau et le remplit de rêves et de souffrances pendant quelques heures de la nuit . . . . .
Une sorte de délire amer et sombre plane sur mon âme privée de guide . . . . .

Mes rêves ont un effroyable caractère de vérité ; les spectres de toutes mes déceptions y repassent sans cesse, plus lamentables, plus hideux chaque nuit . . . . .

Je vois fuir les ombres des amis que je n'aime plus, j'entends les cris d'alarme de ceux qui sont morts et dont l'âme erre dans les ténèbres de l'autre vie . . . . .

Il y a des rêves plus pénibles encore, c'est de se croire condamné à accomplir quelque tâche extravagante, quelque travail impossible, comme de compter les feuilles dans une forêt, ou de courir rapide et léger comme l'air, de traverser, aussi vite que la pensée, vallons, mers et montagnes pour atteindre une image fugitive, incertaine, qui toujours nous devance et toujours nous attire en changeant d'aspect. . . . .
Oh ! comme il revient souvent ce fantôme ! comme il m'appelle, comme il me convie ! Parfois c'est sous la forme délicate et pâle

d'une vierge qui fut ma compagne et ma soeur au matin de ma vie, et qui, plus heureuse que moi, mourut dans la fleur de la jeunesse. Elle m'invite à la suivre au séjour du repos et du calme. J'essaie de marcher après elle. Mais, substance éthérée que le vent emporte, elle me devance, m'abandonne et disparaît dans les nuées. Et pourtant, moi, je cours toujours : car j'ai vu surgir, des rives brumeuses d'une mer imaginaire, un autre spectre que j'ai pris pour le premier et que je poursuis avec la même ardeur.

Ἄυται εἶναι περίπου, ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τούλαχιστον, αἱ χωριώτεραι τῶν ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ Ἑξόριστον περιεχομένων ποιητικῶν σκέψεων. Άν ἡδυνάμην νὰ ἐνθυμηθῷ αὐτολεξίᾳ τὸ κείμενον αὐτὸ τῶν εὐγλωττοτέρων τεμαχίων τοῦ Ἡμερολογίου, ηθελον βεβαίως προτιμήσει νὰ μεταφέρω ἐνταῦθα καὶ νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀναγνώστου αὐτὰ τὰ ἴδια τεμάχια τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἀντὶ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων τῆς Κυρίας Sand· ἀλλ' εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀναλύσω τὸν Ἑξόριστον ἀπὸ μηνῶν, νομίζω ὅτι ἔδωκα εἰς τὸν ἀναγνώστην ἀρκοῦσαν ἴδεαν τῶν τελευταίων τοῦ μυθιστορήματος τούτου ὥραιών σελίδων, ἀντιγράψας ἔκείνας τὰς περικοπὰς τῆς Lélia, ἐκ τῶν ὅποιων πιθανώτατα ἐνεπεύθη ὁ ποιητής μας ἐν τῇ συνέσει τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τὰς ὅποις δὲν ήθέλησα νὰ μεταφράσω, φοβούμενος μὴ ἀφαιρέσω ἀπ' αὐτῶν τὸ λαμπρὸν ποιητικὸν τῶν ἀνθος, τὸ ἀποτελοῦν τὴν χωριώτεραν αὐτῶν ἀξίαν.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Κ. Δ. ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΔΙΠΤΗΜΑΤΑ.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΠΟΡΟΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Μόλις δὲ ἐτελείωτε, καὶ ἡκούσαμεν μεγάλην κραυγὴν, καὶ, ὡς κατ' ἀρχὰς μοι ἐφάνη, τὴν λέξιν Ἀγγελική! ἵσως ὅμως μᾶλλον ἐπικλητιν εἰς τὸν ἄγγελον, τὸν φύλακα τῶν ψυχῶν, καὶ τρίτη ἀστραπὴ μᾶς ἐδείκει θέαμα φρίκτον, τὸν δυστυχῆ φέρομενον κατὰ τῶν κρημνῶν, θλιψίσαντα, ὡς ὑπερέσαμεν, ἐν τῇ ὄρμῇ τῆς χειρονομίας του. Ής δὲ

σοέσθη ἡ ἀστραπὴ βαρὺς δοῦπος ἀντήχησεν ἀπὸ τῆς ἀβύσσου, καὶ συγχρόνως ἡ Ἀγγελικὴ καὶ αἱ ἄλλαι κυρίαι ἐξέπεμψαν φρίκης κραυγήν. Ήμεῖς δὲ, ἀφαντες ἐν τῷ ἅμα τὰς δᾶδας, κατέθημεν μετὰ μεγίστης δυσχερείας καὶ μετὰ πολλῶν τῶν κινδύνων εἰς τὸν πυθμένα, καὶ ἔκει,—Θέαμα ὁδυνηρόν! — εὔρομεν τὸν ἄθλιον ἄπνου καὶ συντετριμμένον, καὶ μόλις μετὰ μακροὺς ἀγῶνας κατωρθώσαμεν νὰ τὸν ἀναβιβάσωμεν, ἐπ' ἐλπίδι, ἀλλὰ φεῦ! ἀποβάση ματαίᾳ, τοῦ ν' ἀναζωπυρήσωμεν διὰ πάσης θεραπείας, ἀν εὐρίσκομεν ἐν αὐτῷ ἔσχατόν τινα σπινθῆρα ζωῆς. Ἀπετέλεσε δὲ ἡ πελίδη καὶ καθημαγμένη ὄψις τοῦ ταλαιπώρου νεκροῦ φοβερὰν ἐντύπωσιν, ἴδιως εἰς τὰς κυρίας, ἡ Ἀγγελικὴ μάλιστα, ἡ πάντοτε πρὸς πάντα τοσοῦτον ἀτρόμητος, ίσως διότι ἐξ ὄσων τῆς εἴπον εἶχεν ἀρχίσει ἐνδιαφερομένη ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀμα τὸν εἰδεν ἐμπρός της κείμενον, τὸν ἥτενισε μὲν πρῶτον βαθῆ, ἐπειτα δὲ, ως ὑφ' ἡλεκτρικοῦ σπινθῆρος πληγεῖσα, ἐπεσεν ἐμβρόντητος εἰς λειποθυμίαν τοσοῦτον σφοδρὰν, ὥστε πολὺς καιρὸς ἔχειασθη πρὶν διὰ παντοίων μέσων τὴν ζωγονήσωμεν. Καὶ τότε δ' ἔτι εἶχε νεκρᾶς ὠχρότητα, καὶ οἱ πόδες της ἔτρεμον, ὥστε μόλις κατωρθώσαμεν νὰ τὴν ἀναβιβάσωμεν εἰς τὸν ἡμίονον, καὶ ὁ Βάρβα-Θανάτης μετὰ δύω ἄλλων συντρόφων του ἐπεφορτίσθησαν νὰ τὴν ἐπιμελῶνται. Ἐχοντες δὲ τὰς δᾶδας ὁδηγοὺς, ἡρχίσαμεν τὴν κατάβασιν, ἵνα καθίστων λίαν δυσχερῇ αἱ ἀποφράδες περιστάσεις ἔκειναι, καὶ ἔτι δυσχερεστέραν ἡ μετ' ὀλίγον ἐπελθοῦσα βροχή. Τέλος δὲ, ἀφ' οὗ, κακῶς ἔχοντες, καὶ ἐν βαθείᾳ διακείμενοι ἀθυμίᾳ, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ παραθαλάσιον, τὸν μὲν νεκρὸν παρεδώκαμεν νὰ ταφῇ εἰς τοῦ λιμένος τὴν ἐκκλησίαν, ήμεις δὲ, κατηφεῖς καὶ σιγῶντες, καὶ ἐμφόντιδες περὶ τῆς ὑγείας τῶν κυριῶν, αἵτινες κακῶς εἴχον καὶ ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐπεβήμεν εἰς τὰς λέμβους καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλουν, ἀπάραν σχεδὸν ἀμέσως, διότι μόνον ἡμᾶς περιέμενε. Καὶ η μὲν βροχὴ εἶχε παύσει, ἀλλὰ, τὸ χειρότερον διὰ τοὺς πλέοντας, τὴν διεδέχθη ἀνεμος, ὥστε πάντες ὑπεφέρομεν, ήμεις μὲν οἱ ἄνδρες μένοντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ζητοῦντες παρὰ τοῦ ἀέρος κατεύνασιν τῆς ναυτίας, αἱ δὲ κυρίαι ἐν τοῖς θαλάμοις, ζητοῦντες παρὰ τὸ ὑπνοῦ λήθην τοῦ δυσφέρεστου τῶν πλοῦ καὶ τῆς προηγηθείσης θλιβερᾶς ἔκείνης σκηνῆς.

Οὕτως ἐντὸς τεσσάρων ὥρῶν, αἵτινες μᾶς ἐφάνησαν τεσσαράκοτα, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Πειραιᾶ περὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐπε-

ρατώθη ὑπὸ λίαν ἀπαισίους οἰωνοὺς ἡ ἐκδρομὴ, ἥτις φαιδρότατα εἶχεν ἀρχίσει.

'Αλλ' ίσως τις τῶν ἥττον ἐνδιαφερομένων εἰς τόπων περιγραφὰς ἡ εἰς ἀνθρώπων ἥθη καὶ ἔργα, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξερευνήσῃ, εἰς συμπλήρωσιν τῶν περὶ ἐκδρομῶν ὁδηγιῶν τούτων, ἀν τὴν ἐν τῇ διημέρῳ ὄδοιπορίᾳ τόσον ταχέως συνδεθεῖσαν σχέσιν μετὰ τῆς Κυρίας Ἀγγελικῆς διέκοψεν ἀμέσως καὶ ἐντελῶς ἡ εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδος, ἡ ἀν ἐξηκολούθησα καλλιεργῶν αὐτήν. Τὴν περιέργειαν τοῦ κυρίου τούτου οὐδεμίαν ἔχω δυσκολίαν νὰ εὐχαριστήσω.

Η ἐπάνοδος ἡμῶν ἀπὸ τῆς γεφύρας ἥτον θλιβερὰ καὶ ἐπίπονος, καὶ ἔκαστος ἐν τῷ σκότει ἦν ἡ ναγκατσμένος νὰ φροντίζῃ ποὺ καὶ πῶς πατεῖ. Ἄλλως τε αἱ κυρίαι, καὶ μάλιστα ἡ Ἀγγελικὴ, ἥσαν ἡνωχλημέναι, ὥστε καιρὸς συνδιαλέξεων δὲν ἥτον τότε. Ἐγτὸς τοῦ ἀτμοπλόου, καὶ κατὰ τὸν θόρυβον τῆς ἀποβάσεως ἐν βαθείᾳ νυκτὶ καὶ ἐν τρικυμίᾳ, δὲν εἶδον οὔτε τὴν Ἀγγελικὴν οὔτε ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν κυριῶν μεθ' ὧν συνέπλεον. Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεως ἡμῶν δὲν ἀργοῦμαι ὅτι μετέβην εἰς τῆς Κυρίας Ἀγγελικῆς (καὶ νομίζω, ὅτι, οὕτω πράττων, ἐξεπλήρουν ἀπαραίτητον καθῆκον τῆς ἀπλουςτής εὐγενείας) νὰ ἐρωτήσω περὶ τῆς ὑγείας της, διότι εἴπον ὅτι τὴν προτεραίαν εἶχεν ἀσθενήσει. 'Αλλ' ἔμαθον ὅτι ἐξηκολούθει πάσχουσα, καὶ δὲν ἡμπόρεσα νὰ τὴν ἴδω. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπανελθὼν, ἐλαβον τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν, ἥτις μὲ ἀπεθάρρων. Οὔτε δὲ μετὰ εἰκοσιν ἡμέρας ἐπανέλαβον καὶ τρίτον τὴν αὐτὴν ἀπόπειραν, εἰ καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ἀγγελικῆς, μικρὰν ἔχων μετ' ἐμοῦ γνωριμίαν, δὲν ἐνέκρινε νὰ μοὶ ἀποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψίν μου, ἐπληροφορήθην ὅτι ἀμφότεροι εἶχον ἀναχωρήσει, καὶ ως ὁ νέος ἐνοικιαστής τῆς οἰκίας ἐνόμιζεν, εἰς τὴν ἀλλοδαπήν καὶ ἔκτοτε πλέον οὔτε λόγον εἶχον ὅπως ἐρευνήσω, οὐδὲ τρόπον ὅπως μάθω τι περὶ αὐτῆς.

Περίεργον δὲ εἶναι πῶς ἀλληλουχοῦνται αἱ ἀνθρώπιναι τύχαι καὶ περιστάσεις! Εἰς φύλλον τοῦ χαρτοφυλακίου μου, πολὺ ἀπέχον ἐκείνου ἐφ' οὓς εἶχον χαράξει τὰς περὶ Πόρου σημειώσεις μου, εὐρίσκω γραμμάς τινας αἵτινες ἔχουν σχέσιν ἀμεσον πρὸς αὐτάς.

Τρία ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐκδρομῆς ἐκείνης, ὅταν, ἐπανερχόμενος ἐξ Ἀγγλίας, διέβην διάτινος τῶν Γερμανικῶν μεγαλοπόλεων, ἥς ἐπίτηδες ἀποσιωπῶ τὸ ὄνομα, καὶ διέμενα εἰς αὐτὴν ἡμέρας τινάς. Ἀκούσας δ' ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχει φρενουκμένον ἐπίστημον, ἐν τῷ ἀριστα ἐν Εὐρώπῃ ὡργα-

νισμένων, ἀνεμνήσθην τῆς τραγικῆς τοῦ Πόρου σκηνῆς, καὶ πάντοτε μετὰ θλίψεως ἀναλογίζόμενος τὴν παρ' ἡμῖν ἐγκατάλειψιν τῶν ἀξιοδακρύτων ἔκεινων ἀνθρωπίνων ὄντων, ἀτινα ἐπιζώσιν εἰς τῆς ὑπάρξεως των τὸ εὐγενέστερον μέρος, ἡθέλησα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ κατάστημα. Η ταξις αὐτοῦ, ἢ πανταχοῦ ἐπαυγάζουσα νουνεχής πρόνοια καὶ φιλάδελφος ἐπιμέλεια, ἐνέπλησαν τὴν καρδίαν μου εὐγνωμοσύνης ἐν ὄνόματι τῆς πασχούστης ἀνθρωπότητος πρὸς τοὺς εὐγενεῖς αὐτῆς διοικητάς. Ὁτε δὲ ἐξέφραζον αὐτὴν θερμῶς πρὸς τὸν ξεναγοῦντά με, καὶ συγγράμην αἰτῶν δὶς ἀς τῷ ἐζήτουν λεπτολόγους πληροφορίας, τῷ εἶπον ὅτι συνέλεγον αὐτὰς ἐπ' ἑλπίδι ὅτι ἵσως ποτὲ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, πρὸς σύστασιν φρενοχορμέου κατὰ τὸ ἄριστον παράδειγμα ὁ ἐσπούδαξον.

— Εἰσθε Ἑλλην; μοὶ εἶπεν. Α! τότε ἐπιτρέψατέ με νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς μέρος ὃπου ἵσως εὑρήσετε καὶ τι δυνάμενον ἴδιαιτέρως νὰ ἐνδιαφέρῃ ὑμᾶς.

Καὶ μ' ἔφερεν εἰς μικρὸν, ἀλλὰ καθαρώτατον καὶ εὐάρεστον δωμάτιον, ἔχον ἐπόφιν εἰς σκιερὸν κῆπον. Ἐν αὐτῷ, ὅτε εἰσήλθομεν, εἰδομεν γυναῖκα νέαν, ὡς ἐφαίνετο, καὶ ἰσχυνή, ἥτις κύκλῳ περὶ τὸ δωμάτιον φερομένη, περιέστρεψεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν δάκτυλον τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ἐμιμεῖτο διὰ τοῦ στόματος τὸν βόμβον πετῶντος ἐντόμου.

— Η δυστυχής γυνή! μοὶ εἶπεν δέπιστάτης ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ἰδού ἡ ἐνασχόλησις ὅλης τῆς τρέμεταις της. Φρονεῖ ὅτι εἶναι μέλισσα. Άν δὲν ἀπατῶ με, κατάγεται εἰς Ἑλλάδος.

Οὕτω δὲ αὐτὴ στραφεῖσα ἔφθασεν ἀπέναντί μου, ἔμεινα ὡς ἐμβρόντητος, δόλον μου τὸ αἷμα συνεστάλη εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ λαβὼν αὐτὴν βιαίως ἐκ τῶν δύο χειρῶν,

— Ή Ἀγγελική! ἀνέκραξα. Ή θεέ μου! Εδώ η Ἀγγελική!

Καὶ τὰ δάκρυά μου ἔτρεζαν ποταμῆδον, καὶ τοὺς πόδας μου αἰσθανθεὶς ἰσχυρῶς κλονουμένους, ἐρρίφθην εἰς τὸ ἀνακλιντήριον.

Ἐμεινε δὲ καὶ ἔκεινη ὡς ἀπολελιθωμένη, καὶ μὲν ἡτένιζεν ἔχουσα εὐρέως τεταμένους τοὺς ὄφαλούς, ὡς ἂν τῇ εἴχεν ἐπιφανῆ φάντασμα, οὐ δὲν ἔγει τὴν παρουσίαν. Καὶ διετήρει μὲν τὰ ἔχνη τῆς ἀρχαίας τῆς καλλονῆς, καὶ τῶν χαρακτήρων τῆς τὴν ἔξασιον ἀρμονίαν, ἀλλ' ἡ ωρότης τῆς ἦτον ὡς νεκρᾶς, καὶ αἱ νεανικαὶ καὶ ἀλλοτε θάλλουσαι παρειαὶ τῆς εἴχον πέσει καὶ μαρανθῆ, καὶ οἱ μεγάλοι καὶ ἐκφραστικοὶ ὄφαλοι τῆς εἴχον ἀπολέσει τὴν μυχίαν ἔκεινην λάμψιν τῆς νοημοσύνης, ἥτις περιποιούμενος αὐτὴν μετὰ πολλῆς προσπαθείας

ἀπετέλει τὸ μέγιστον αὐτῶν θέλγυπτον, καὶ ἔρριπτον ἡδη μόνον ἐκ διαλειμμάτων ἀστραπὰς πυρετώδεις.

‘Αφ' οὐ δ' ἐπὶ τινας στιγμὰς μ' ἔθεωρης, μειδιάσασα λυπηρῶς, καὶ κλονίσασα τὴν κεφαλήν της, ἥρχισε νὰ ψάλῃ κατὰ τὸν γνωστόν μοι ἦχον, ἀλλὰ βραδέως, καὶ μὲ πένθιμον τόνον φωνῆς, τὴν ἔξης στροφήν.’

Κύκνος χιονόπτερος,
Ν' ἀναβῶ ἡθέλητα
Εἰς τὸν οὐρανὸν,
Πλὴν χρυσῷ μ' ἔκεντησε
Κεκρυμμένη μέλισσα,
Κ' ἐπεσα θανών.

‘Αφοῦ δὲ ἐτελείωσε, πλησιάσασα εἰς ἐμὲ μετὰ σχημάτων, δῶν ἡ ζωηρότης ηδανε βαθυπλόν.

— Σὲ γνωρίζω, μὲ εἶπεν. Ἐρχεσαι ἀπὸ τὸν Πόρον. Ή! ιδὲ τί δροσερὰ, τί ώραῖα δάσον! Αἰσθίνεσαι πῶς τὰ ἄνθη μοσχοβολοῦν; Μὴ τὰ πλησιάσῃς! Εἰς αὐτὰ κάθηται κεκρυμμένη μέλισσα.

Καὶ ἥρχισε πάλιν διὰ τῶν χειλέων μιμούμενη τῆς μελίσσης τὸν βόμβον.

— Ήξεύρεις, ἐξηκολούθησε, ποία εἶναι ἡ μέλισσα; ‘Η μέλισσα, ἡξεύρεις; εἶμαι ἐγώ. Μοὶ τὸ ἔλεγχον ἔκεινος ἐν δὲ πεπτε. Τίς τὲ εἶπεν ὅτι ἐγώ τὸν ἔρδιψα;’ Έκει ἵσταται εἰς τὰς βροντὰς καὶ εἰς τὰς ἀστραπάς. Ήλισθησεν εἰς τὰς πέτρας καὶ ἐπεσε. Τίς σὲ εἶπεν ὅτι τὸν ἔρδιψα; ‘Ο Διάβολος σὲ τὸ εἶπεν. Ακούεις τί φωνάζει ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ βαρύθρου; Ακούεις ἀπὸ τὸ βάθος τῆς νυκτὸς τί φωνάζει; Κατάρα, φωνάζει, κατάρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, κατάρα! κατάρα!

Καὶ εἰς τὸν ἀνώτατον τῆς μανίας παροξυσμὸν ἐρρίφθη βιαίως εἰς τὸ ἀνακλιντήριον, ἐβύθισε τὴν κεφαλήν της εἰς τὰ προστεφάλαια, καὶ ἥρχισε νὰ κλαίῃ μεγαλοφώνως, μέχρις οὐ τέλος γενικής σπασμὸς ἔσεισεν δόλον τὸ σῶμά της, καὶ ἐπεσεν ἀγασθητος κατὰ γῆς.

Τότε δὲ ἐπιστάτης ἐκάλεσε μίαν τῶν νοσοκόμων, καὶ παραδοὺς τὴν ἀσθενῆ εἰς τὴν ἐμπειρὸν αὐτῆς ἐπιμέλειαν, μοὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ παρουσία μου τοσούτον τὴν ἐκλόνισεν, εἶναι ἐπικινδυνὸν δὶς αὐτὴν νὰ μείνωμεν περιστούτερον, καὶ ἐθεώρει τὸ ἐπελθόν αὐτῆς οὐκύπτωμα ὡς κρίσιν, περὶ οὓς δὲν ἡδύνατο νὰ προϊδῃ πῶς ἐμελλεις νὰ λυθῇ. Μοὶ ἐπέτρεψεν ὅμως, ἀν ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἐπισκέπτωμαι καὶ ἐκάστην.

‘Αφ' οὐ δὲ ἐξήλθομεν, μοὶ διηγήθη ὅτι πρὸ δύο ἑτῶν εἴχε κομίσει τὴν νέαν ταύτην γυναῖκα ὁ σύζυγός της ἐνταῦθα, ὅτι ποιὸν χρόνον ἐμείνε πλησίον τῆς περιποιούμενος αὐτὴν μετὰ πολλῆς προσπαθείας

ἀφ' οὐ ὅμως τὴν εἰδεν ἀνίατον, ὅτι ἀφῆκεν ὅλην τὴν προϊκά της εἰς τὸ κατάστημα, ὅπως ἐκ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῆς ἔχῃ πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν θεραπείαν ἐν ὄσῳ ζῇ, καὶ ἀνεγώρησε. Προσέθηκε δὲ ὁ ἐπιστάτης, ὅτι ἔκτοτε δι' ἀόκνου καὶ προσφόρου ἐπιμελείας, εἰ καὶ οὐδὲν κατώρθωσαν ὡς πρὸς τὴν τελικὴν αὐτῆς ιασίν, πολὺ ὅμως τὴν ἐπράγνυν, καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν τῇ εἶχεν ἐπέλθει τοιούτος παροξυσμὸς, ὅτις καθ' ἀπολλάκις παρετηρήθη, δύνατοι μὲν ἐπιτεινόμενος ν' ἀποδῇ ὀλέθριος, εἶναι ὅμως ἐνίστε καὶ οἰωνὸς αἰφνιδίας ἀναρρώσεως.

"Η ἐντύπωσις, ἦν ἡ σκηνὴ αὕτη ἀπετέλεσεν ἐπ' ἐμὲ, ὑπῆρξε φοβερὰ, καὶ ἀναγκών τοῦ φρενοκομίου ἥρωτῶν ἐμαυτὸν ἀν κακὸς ἐφιάλτης δὲν ἐκάθησεν ἐπ' ἐμὲ, καὶ μοὶ παρέστησε τὸ οἰκτρὸν ἐκεῖνο θέαμα τῆς γυναικὸς, ἦν ἀλλοτε εἴχον γνωρίσει ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ κάλλους καὶ τῆς νεότητος, φαιδρὰν ὡς πτηνὸν, πλήρη εὐφύΐας καὶ χάριτος. Τὴν νύκτα ὅλην δὲν ἔκλεισα ὄφθαλμὸν, καὶ τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωίας ἐπανῆλθον εἰς τὸ κατάστημα, ὅπου μετ' ἀπελπισίας ἔμαθον ὅτι ἡ Ἀγγελικὴ δὲν εἶχε συνέλθει εἰσέτει ἀπὸ τῆς βαρείας ἐκείνης ἀσθενείας, καὶ ὅτι οἱ ίατροὶ εἴχον μεγάλην ἀνησυχίαν περὶ τῆς ζωῆς της. Ἰδὼν δὲν Κύριος διειθυντὴς τοῦ Φρενοκομίου πόσον ἐνδιαφέρομαι ὑπὲρ αὐτῆς, μοὶ ἐπέτρεψε κατὰ τὰς κρισίμους ταύτας στιγμὰς νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψω, καὶ μετὰ φίλανθρώπου συγκαταβάτεως μοὶ παρεχώρησε δωμάτιον τῆς κατοικίας του, ὅπως διαμείνω ἐν τῷ καταστήματι ἐν ὄσῳ διήρκει ἡ ἐπικίνδυνος θέσις της.

Δυστυχῶς ὅμως αὕτη παρετείνετο, καὶ ἐδεινούτο ὁσημέραι. Αἱ δυνάμεις της ἡλαττοῦντο, ἐνῷ ὁ πυρετὸς ηὔξανε, καὶ οὐδὲ πρὸς στιγμὴν συνήρχετο ἐκ τῆς ἀλλοφροσύνης της, ἀλλ' ὅτε μὲν τῇ ἐπανήρχετο εἰς τὴν φαντασίαν ὅτι μετεβλήθη εἰς μέλισσαν, καὶ ἥρχιζε τὸν παράδοξον ἐκεῖνον συριγμὸν, ὅτις συνήθως ἀπέληγεν εἰς σπασμὸν νευρικούς, ὅτε δὲ ἐγίνετο ἐμμανής, καὶ ἔκραζεν ἀποτα καὶ ἀσυνάρτητα Γερμανιστὶ ἡ Ἑλληνιστὶ, καὶ ἀλλοτε ἔμενεν ἐπὶ ὕδρας ὀλοκλήρους ἐν πλήρει ἀναιτησίᾳ.

Οὕτω παρῆλθον τρεῖς ὥλαι ἡμέραι ἄνευ τινὸς διαλείψεως τῶν φοβερῶν αὐτῶν συμπτωμάτων. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον τῆς τρίτης, ἀφ' οὐ μετὰ εἰσιον παροξυσμὸν τῇ ἐπῆλθεν ἡ ὑφεσις ἐκείνη, ἡτις ἦτον κατάστασις μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, μᾶλλον νάρκη ἡ λειποθυμία παρὰ ὑπνος, ἡ μὲν νοσοκόμος, ἀπαυδήσασα, ἔκοιμπτο ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ δωματίου, ἐγὼ δὲ, παρὰ τὴν ἀσθενῆ καθήμενος, ἔκρατους τὰς χεῖράς της, καὶ μυστικῶς προτευχόμενος,

τὰς ἔβρεχον διάφθορων δακρύων. Αἴφνης ἀφῆκε βαθὺν καὶ μακρὸν στεναγμὸν, τὸν πρῶτον, διὸ οὐκούσα ἔξελθόντα τοῦ στήθους της, ἀφ' ὅτου τὴν εἶδα εἰς τὴν ἀξιοθέρηντον ταύτην κατάστασιν, καὶ στηρίξασα τοὺς ὄφθαλμούς ἐπ' ἐμὲ, τοὺς περιέφερεν ἐπὶ τινα χρόνον ἐπὶ τοῦ προσώπου μου, ὡς ἂν ἡρεύνα τὴν φυσιογνωμίαν μου, καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὴν ἐνθυμηθῇ. Ἐπειτα δὲ, σφίξασα τὴν χεῖρά μου.

— Εἰσθε σεῖς, μοὶ εἶπε, μὲ φωνὴν δυσνόητον, βραδεῖαν καὶ συνεχῆς διακοπομένην. Σᾶς γνωρίζω. Δὲν ἡζεύρω τίς τύχη ἡ τίς ἄγγελος σᾶς ἐπεμψεν εἰς ἐμὲ, ἀλλ' ἡλθατε εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου μου, νὰ μοὶ φέρετε φίλον πρόσωπον, καὶ τὴν πνοὴν τῆς Ἑλλάδος. Ω! εἰπέτε, μοὶ φέρετε, μοὶ φέρετε καὶ τὴν συγχώρησίν του;

Ἐγὼ δὲ, βλέπων τὰς δυνάμεις της ἐξαυτλουμένας εἰς τοὺς ἐναγωγίους τούτους λόγους, ἐπροσπάθουν παντὶ τρόπῳ νὰ τὴν καθησυχάσω, καὶ τὴν παρεκάλουν, ἀλλὰ ματαίως, νὰ μὴν ὄμιλη.

— Διότι, ἐξηκολούθησε, — πρέπει νὰ τὸ μάθετε, — ἐγὼ . . . ἐγὼ εἰμὶ ἡτις τὸν ἐσυρα εἰς τὸ βάραθρον, ἐγὼ ἡτις τὸν ἐφόνευσα. Μὴ μ' ἐμποδίζετε νὰ λαλήσω. Τὸ ἡζεύρω, ὀλίγαι μοὶ μένον στηγμαί. Τὸ λογικόν μου βλέπετε ὅτι ἀνέλαμψε, διότι εἶναι ἡ στιγμὴ καθ' ἦν ὁ λύχνος θὰ σύση. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὅτι μοὶ ἐχάρισεν αὐτὴν τὴν στιγμήν! Λεδοξασμένον τὸ ὄνομά του ὅτι δὲν ἀποθνήσκω εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν ἕρημον, ὅτι σεῖς εἰσθε εἰς τὸ προσκεφάλαιόν μου. Άφετέ με νὰ σᾶς εἰπῶ. Ήτον νέος ἐξόχου φύσεως, ἡ καρδία του ἦτον ὅλη ποίησις, ἡ διάγνοιά του ὅλη εὐγένεια, ἡ ψυχή του ἦτον ὡς κόρης εὐαίσθητος, καὶ ἀγαθὴ καὶ εὐπιστος ὡς παιδίου. Τὸν ἀπόντησα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μου ἡ ἐλαφρὰ ἐγὼ, καὶ παραγνωρίσασα τὴν θείαν σφραγίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, καὶ ἀνίκανος νὰ ὑψωθῶ εἰς τὸ ὑψός τῶν αἰσθημάτων του, ἀλλὰ κούφως καὶ φιλαρέσκως τῷ ἐζήτησα τὴν καρδίαν του, ἡ προσφερομένην δὲν τὴν ἀπέβαλον, καὶ τὴν μετεχειρίσθην ὡς παιγνιον, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἔρδιψα οὐδὲ ἀναλογιζομένη κακὴν ὅτι κατέστρεψον μίαν ὑπαρξίην, ὅτι ἐγίνομην φονεὺς, φονεὺς ἀνθρώπου δοτίς ἐδικαιοῦτο νὰ μὴ περιμένῃ κακὸν ἀντὶ τῆς ἀγάπης του. Τίμεις, Κύριε, . . . ὑμεῖς φίλε μου, . . . ἔχοντες τὸν τάφον μεταξὺ ἡμῶν, ἐπιτρέψατε νὰ ὄνομαζωμεθα φίλοι. Τίμεις, κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ἡμῶν εἰς τὸν Πόρον, τὸ ἐνθυμεῖσθε; μὲν ἡλέγετε αὐτήτωράς, καὶ μοὶ ἀπούθυνατε πικράς καὶ δικαίας ἐπιτιμήσεις, πρὸς ἃς ἐγὼ ἡ ἀφρων ἐγέλων! Άλλα τὴν αὐτὴν ἡμέραν αἱ συμβουλαὶ σας ἐλαθον φοβερὰν ἐπικίνδυναν, καὶ ὁ

γέλως μου μετεβλήθη εἰς αίματηρά καὶ αιώνια δάκρυα! Δὲν ἡξευρον τίποτε περὶ τῆς τύχης του, καὶ η ἀδιάφορος, οὐδὲ ἐφόρτισα ποτὲ νὰ ἐρευνήσω περὶ αὐτῆς. Μοὶ ήτον ἐν τῷ φαιδρῷ οὐρανῷ τῆς γενέτητος μου ὁ διάττων ἀστὴρ, ὃστις τέρπει πρὸς στιγμὴν τὴν ὄρασιν, χωρὶς νὰ ἐριντῶμεν ποθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ἐσέσθη· μοὶ ήτον τὸ ἄνθος ἐφ' οὐ κάθηται ἡ κούφη κόρη τοῦ ἀέρος, καὶ ἅμα (;) τρέπει ἀλλαχοῦ τὴν ἀστατον πτῆσιν της. Τὸν ἐγνώρισα εἰς τὴν ἀπαίσιον λάμψιν τῶν ἀστραπῶν, ὅταν ἀπνούν καὶ συντετριμένον τὸν ἀνέφερον ἀπὸ τοῦ βαράθρου. Τὸν ἐγνώρισα, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπάγη εἰς τὰς φλέβας μου, καὶ ὁ νοῦς μου ἐξέστη.

Καὶ ἐπειτα ἀνακαθίσασα, καὶ λαβοῦσα τὴν χειρά μου εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ τρεμόσας χειράς της,

— Όταν θὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν Ἑλλάδα, μοὶ εἰπεν, ὑποσχεθῆτε, ω! ὑποσχεθῆτε μοὶ ὅτι θὰ ὑπάγητε εἰς τὸν Πόρον, καὶ εἰς τὸ Βίδι, ὅπου τὸν ἐνεταφίσασαν, ἀνάψατε δι' ἐμὲ κηρίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσευχήθητε μετὰ ζέσεως, ώς τώρα σᾶς παρακαλῶ, διὰ νὰ με συγχωρήσῃ, μὴ ἀνταποδίδων μου κακὸν ἀντὶ κακοῦ, διὰ νὰ μὴ βαρύνη ἡ αἰώνια του κατάρα ἐπ' ἐμὲ, διὰ νὰ μὴ τὸν εὔρω ὅπου ὑπάγω φοβερὸν κατήγορον, ἐπικαλούμενον κατ' ἐμοῦ, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀδύσου, εἰς ἣν τὸν ὥθησεν ἡ ἀπελπισία, τοὺς αἰώνιους κεραυνοὺς τῆς θείας δικαιοσύνης. Εἰπέ τε τῷ, ὅτι ἐλαθεῖν ἐκδίκησιν ἔτις, καὶ ὃν μ' ἐμίσει, ἥθελε τῷ ἀρκέσει, ὅτι ἐτιμωρήθην ἐξ αὐτῆς μου τῆς ἀμαρτίας, ὅτι ἐπιον τὰς τελευταίας σταγόνας τῆς πικρᾶς φιάλης ἣν τὸν ἐπότισα ἐπὶ γῆς, καὶ ὅτι ἀποθνήσκω κράζουσα συγγνώμην! συγγνώμην!

Τὰς τελευταίας δὲ ταύτας λέξεις σίπουδα μεγαλοφώνως καὶ μετ' ἔξαψως, ἐπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου διόλου ἐξηντλημένη, πελιδνὴ ὥχρότης ἐγίθη εἰς τὸ πρόσωπόν της, καὶ οἱ ὄφθαλμοί της ἐκλείσθησαν. 'Ἐν ω δὲ ἐπροσπάθουν μετὰ τῆς νοσοκόμου νὰ τὴν ζωγονήσω, ἥνεῳξεν ἀπαξ τοὺς ὄφθαλμοὺς, ἥτενισε πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ παραβύρου, καὶ ἐβιθύρισε τὴν λέξιν «συγγνώμη!» Επειτα δὲ, ἐμεινεν ἀκέντος, καὶ ὅταν ὁ ἰατρὸς, κληθεὶς, ἐλαθε τὴν χειρά της, εἶπεν:

— Ή δυστυχής! ἐπαυσαν τὰ βάσανά της!

Πειττὸν νὰ εἰπῶ, ὅτι ἅμα ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπεχείρησα δευτέραν ἐκδρομὴν εἰς Πόρον, διὰ νὰ ἐκτελέσω τὴν τελευταίαν ἐντὸλὴν τῆς θενούστης.

ΑΔ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ.

ΑΙ ΔΥΩ ΕΡΩΜΕΝΑΙ.

(Συνέχεια ίδε φύλ. 6.)

VIII.

Ἐξ ἑδομάδες εἶχον παρέλθει καὶ ὁ Βαλεντίνος — τόσον εἶναι δύσκολον εἰς τὸν ἀνθρωπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτὸς ἑαυτόν! — δὲν ἡξευρε ἀκόμη ποιαν ἀπὸ τὰς δύο του ἐρωμένας ἡγάπα πλειότερον. Άν καὶ ἡ καρδία του τὸν παρέσυρε πρὸς τὴν Κυρίαν Δελωναὶ, δὲν ἀπεφάσισεν ἐν τούτοις ν' ἀπομάθῃ τὸν δρόμον τὸν φέροντα πρὸς τὸν οἶκον τῆς ἀλλης ἐρωμένης του. Όσον καὶ ἀν ἡτον ὥραια ἡ Κυρία Πάρνης καὶ εὐφυής καὶ πλήρης χαρίτων, ὅσας ἡδονὰς καὶ ἄν εὑρίσκε πλησίον της, πάλιν ὁ Βαλεντίνος δὲν ἡδύνατο ν' ἀπαρνηθῇ τὸν οἰκίσκον τῆς Κυρίας Δελωναί! Τὸ κυπάριον του ἔβλεπεν ἐναλλάξ τὴν χήραν καὶ τὴν Μαρκησίαν νὰ περιφέρωνται στηριζόμεναι εἰς τὸν βραχίονα τοῦ ἀρωγοῦ των, καὶ τὸ κελάρυσμα τοῦ καταπίπτοντος ὕδατος ἐκάλυπτε μὲ τὸν μογότονον θροῦν του ὄρκους πάντοτε ἐπαναλαμβανομένους καὶ πάντοτε προδιδομένους μετὰ τῆς αὐτῆς ζέσεως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἀστάθεια ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς ἡδονάς της ώς καὶ ὁ πιστὸς ἔρως; Ἡκούετο ἀκόμη ἐνίστε ὁ κρότος τῆς ἀμάξης ἥτις ἀπεμάκρυνεν ἀγνωστὸν τὴν Κυρίαν Πάρνης, ὅταν ἡ Κυρία Δελωναὶ ἐφαίνετο κεκαλυμμένη μὲ τὸν πέπλον της εἰς τὸ ἀκροντὸν ὅδοῦ, προβαίνουσα μὲ βῆμα δειλόν. Κρυπτόμενος δηπισθεν τοῦ παραβύρου του, ὁ Βαλεντίνος ἐμειδία διὰ τὰς συναντήσεις ἐκείνας καὶ ἐγκατέλεπτεν ἑαυτὸν ἀμερίγνως εἰς τὰ κινδυνώδη θέλγητρα τῆς ποικιλίας.

Σχεδὸν εἶναι ἀφευκτον οἱ ἔξοικειούμενοι μὲ ὅποιονδήποτε κίνδυνον νὰ εὐφεστῶνται εἰς αὐτὸν ἐπὶ τέλους. Πάντοτε κινδυνεύων νὰ ἴδῃ τὴν διπλῆν του ἐρωτικὴν μηχανορράφαιν ἀνακαλυπτομένην ἐνεκα τυχαίου τίνος περιστατικοῦ, ἥναγκασμένος νὰ παίξῃ τὸ δύσκολον πρόσωπον ἀνθρώπου ὄφελον·ος νὰ φεύδηται ἀκαταπάυτως, χωρὶς ποτὲ νὰ προδιδεται, ὁ ἀπερίσκεπτός μας ἡσθάνθη ἑαυτὸν ὑπερήφανον διὰ τὴν ἀλλοκτον ταύτην θέσιν· συνειδίας τὴν καρδίαν του πρὸς ταύτην, ἐσυνείδισεν ἀκολούθως καὶ τὴν ματαιοφροσύνην του. Οἱ φόβοι, οἵτινες τὸν ἐτάραττον κατ' ἀρχὰς, οἱ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχοι, οἵτινες τὸν ἀνεχαίτιζον, κατέστησαν προσφιλεῖς εἰς αὐτόν· ἔδωκε δύο ὅμοια δακτυλίδια εἰς τὰς δύο του φίλας· ἐπεισε τὴν Κυρίαν Δελωναὶ νὰ